

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 40Csp/140/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117220338
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mariana Juríková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2021:5117220338.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, sudkyňou Mgr. Marianou Juríkovou, v právnej veci žalobcu: P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX M. T. XXX, zastúpená JUDr. Petrom Vachanom, advokátom so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, v spore o zaplatenie 86,95 Eur s príslušenstvom a určenie, že rozhodcovská zmluva je neplatná, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi 86,95 Eur, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 02.11.2017 do zaplatenia na účet vedený v Poštovej banke, a.s., IBAN: B. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Rozhodcovská zmluva uzavretá dňa 20.05.2015 medzi žalobkyňou a žalovaným k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.05.2015 je ako neprijateľná zmluvná podmienka n e p l a t n á .

III. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu okresnému súdu dňa 10.07.2017 sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému určenia, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.05.2015 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným, je bezúročná a bez poplatkov, a určenia, že rozhodcovská zmluva zo dňa 20.05.2015, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným, je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Uviedla, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje obligatórne náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“) a to najmä druh spotrebiteľského úveru, adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splácania, nesprávny výpočet RPMN (v zmluve sa uvádza RPMN 28 %, v Dohode o plnení v splátkach 304,10 %, čo je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi) a úroková sadzba 68,80 % je v rozpore s dobrými mravmi, keďže podstatne prevyšuje úrokovú sadzbu podľa údajov na webovom sídle NBS. Preto považovala zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Eventuálne sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmluvy s poukazom na § 39a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) považujúc spôsob konania žalovaného za občianskoprávnu úžeru vzhľadom na výšku požadovanej odplaty v rozsahu 304,10 %, ktorá odplata je zároveň v rozpore s dobrými mravmi. V ďalšom sa domáhala určenia neplatnosti rozhodcovskej zmluvy pre jej vopred pripravený formulárový charakter s jednostranným určením rozhodcovského súdu pre prípad sporu medzi stranami. Zmluva nebola individuálne dojednaná, neobsahuje poučenie o rozdiel

medzi rozhodcovským konaním a konaním pred všeobecným súdom a alternatívny spôsob riešenia je len zdanlivý. Rozhodcovská zmluva núti spotrebiteľa neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na určení, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, žalobkyňa poukázala na § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z.z.“), ktorý výslovne splnomocňuje a oprávňuje žalobcu v pozícii spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojich práv. K žalobe pripojila Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 20.05.2015, Splátkový kalendár zo dňa 20.05.2015, Dohodu o plnení v splátkach zo dňa 20.05.2015 a Rozhodcovskú zmluvu zo dňa 20.05.2015.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že spotrebiteľ nemá na určení, že spotrebiteľská zmluva je bezúročná a bez poplatkov naliehavý právny záujem. S poukazom na znenie § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) mal za to, že Civilný sporový poriadok nepripúšťa žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru argumentujúc, že ustanovenie § 137 písm. c) CSP pripúšťa určovacie žaloby len vo vzťahu k právam (teda nie právnym vzťahom ako predchádzajúca právna úprava - § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku) a vo vzťahu k právnym skutočnostiam len v prípade, ak to predpokladá osobitný predpis. V ďalšom uviedol, že žalobca so žalovaným uzavreli dňa 20.05.2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi úver vo výške 1.000,- eur, ktorý sa dlžník zaviazal vrátiť aj o príslušný poplatok vo výške 968,- eur. Poukázal na to, že v zmluve o úvere sa spotrebiteľ zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 1.968,- eur, ak nie je dohodnuté inak do 20.05.2015 na účet veriteľa špecifikovaný vo všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi. Podľa žalovaného z vyššie uvedeného vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy nastane dňa 20.05.2016. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 1.968,- eur s termínom splatnosti dňa 20.05.2016. Následne dlžník požiadal v ten istý deň o možnosť využitia splátkového kalendára Dohodou o plnení v splátkach, dohodu podpísal, teda bol oboznámený s náležitosťami v nej uvedenými. Zaviazal sa uhradiť celkovú čiastku v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 164,- eur vždy k 15. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc 15.06.2015. Každá splátka bola prednostne započítavaná na istinu, až potom na poplatok a úroky. Spotrebiteľ zobral na vedomie výšku RPMN určenú v dohode vo výške 304,10 %. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN uvedená vo výške 28 %, lebo išlo o jednu splátku. Podľa dohody išlo o 12 splátok, preto bola RPMN logicky vyššia. Žalobca nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje a bol by to jediný dôvod, prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bezpoplatkovú. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.. Pokiaľ ide o druh spotrebiteľského úveru a adresu predávajúceho, tie sa nachádzajú v prílohe k zmluve o úvere, ktorou sú Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere. Odplata za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov nevybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektami a nie je neprimerane vysoká vzhľadom na to, že žalovaný je nebankový subjekt s vyšším rizikom podnikania ako je to u bánk. Dôkazné bremeno na preukázanie opaku zaťažuje žalobcu. Podľa žalovaného, pokiaľ žalobca nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo odplatu, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ ide o konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru žalovaný poukázal na Rozsudok Súdneho dvora z 09.11.2016 C-42/15. K rozhodcovskej zmluve žalobca uviedol, že táto je nevýhradná, umožňuje každej zmluvnej strane právo voľby, pričom v rozhodcovskom konaní, kde žalobca mal postavenie žalovaného, nebol porušený § 17 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Dôležité je, či zmluva v čase uzavretia umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi alternatívnu voľbu pre riešenie sporu. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r) OZ pritom treba vykladať eurokonformne. Prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. V danej veci bola rozhodcovská zmluva uzatvorená na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť. K vyjadreniu pripojil Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere a informáciu o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) a priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, obe zo dňa 19.05.2015.

3. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobkyňa. Navrhla zmenu žaloby tak, že súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 86,95 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od podania návrhu na zmenu žaloby do zaplatenia. Zotrvála na určení, že rozhodcovská zmluva je ako neprijateľná

podmienka neplatná, ako aj prezentovaných dôvodoch bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ ide o RPMN, táto vo výške 304,10 % je v rozpore s dobrými mravmi. Konanie žalované preto vzbudzuje pochybnosti, či ide o poctivé konania realizované s odbornou starostlivosťou, alebo o konanie smerujúce k rýchlemu získaniu benefitov na úkor priemerných a právne neznalých spotrebiteľov. Žalobkyňa ďalej uviedla, že z výpisu z klientskej zóny na webovom sídle žalovaného vyplýva, že žalovanému uhradila celkovo sumu 1.086,95 eur, čím sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil o 86,95 eur. Zároveň si od podania návrhu na zmenu žaloby uplatnila úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy. Žalobkyňa k vyjadreniu priložila výpis z klientskej zóny žalovaného a výpis z účtu, z ktorého vyplýva, že 23.10.2017 uhradila sumu 10,23 eur.

4. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Zotrvával na presvedčení, že zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti. K rozhodcovskej zmluve uviedol, že bola uzavretá na samostatnom liste papiera, pričom zo strany žalobkyne nešlo o prvú uzavretú rozhodcovskú zmluvu. Žalobkyňa je osobou, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni primerane spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania, ako i jazykové vyjadrenia právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísala. K podpísaniu rozhodcovskej zmluvy nebola nútená. Nedostatok opatrnosti pritom nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Pokiaľ ide o bezdôvodné obohatenie, žalobca plnil na základe platne uzavretej zmluvy o úvere, ktorá nebola vyhlásená za neplatnú, právny dôvod na plnenie z tejto zmluvy nikdy neodpadol a majetkový prospech získal žalovaný z poctivých zdrojov. Vychádzajúc z toho, že zákon č. 129/2010 Z.z. bol vyhlásený v Zbierke zákonov, žalobkyňa si musela byť vedomá, že úver je bezúročný a bez poplatkov (čo žalovaný popiera) a napriek tomu plnila nad rámec istiny.

5. Uznesením č.k. 40Csp/140/2017-54 zo dňa 22.06.2018 súd pripustil zmenu žaloby. Žalobkyňa sa zmenou žaloby domáhala, aby súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 86,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 86,95 eur od podania návrhu na zmenu žaloby do zaplataenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku na špecifikovaný účet vedený v Poštovej banke. Zároveň žiadala určenie, že rozhodcovská zmluva zo dňa 20.05.2015, uzavretá medzi žalobcom a žalovaným, je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Pokiaľ ide o trovy konania, navrhla aby súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

6. Podaním zo dňa 04.09.2017 žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu k naliehavému právnemu záujmu poukázala na uznesenie NS SR sp.zn. 6 Cdo 27/2018 zo dňa 28.03.2019 z ktorého vyplýva, že v prípade žaloby, ktorou sa spotrebiteľ domáha určenia, že rozhodcovská zmluva je ako neprijateľná podmienka neplatná, nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem, nakoľko ide o druh žaloby patriacej spotrebiteľovi, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a OZ, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V ďalšom poukázala na rozhodnutie NS SR sp.zn. 6 MCdo 9/2012 zo dňa 16.01.2013 a uznesenie ÚS SR sp.zn. IV. ÚS 371/2018 zo dňa 20.06.2018. Navrhla, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a priznal jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

7. Okresný súd rozhodol vo veci prvýkrát rozsudkom č.k. 40Csp/140/2017-76 zo dňa 19.09.2019, ktorým žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie opomenul, že pripustil zmenu žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia a určenia, že rozhodcovská zmluva je ako neprijateľná podmienka neplatná. Žalobu zamietol argumentujúc tým, že zmluva o úvere obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti, preto nie je možné súdnym výrokom určiť, že je bezúročná a bez poplatkov. Pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, tú vyhodnotil ako individuálne dojednanú, obsahujúcu alternatívne riešenie sporov, preto žalobu zamietol aj v tejto časti.

8. Proti uvedenému rozsudku podala žalobkyňa odvolanie, argumentujúc nesprávnym právnym posúdením veci v súvislosti s RPMN, posúdením rozhodcovskej zmluvy ako individuálne dojednanej, pričom poukázala aj na skutočnosťou, že žalovaný nekonal s odbornou starostlivosťou pri posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

9. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne v podstate zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

10. Na svojich predchádzajúcich vyjadreniach zotrvala aj žalobkyňa v reakcii na vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobkyne.

11. Krajský súd v Žiline rozhodnutím č.k. 6CoCsp/27/2020-133 zo dňa 30.10.2020 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvej inštancie rozhodol o inom predmete sporu (nereflektoval pripustenie zmeny žaloby), vec neposúdil podľa zákona o spotrebiteľských úveroch v príslušnom znení, t.j. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvného vzťahu a nevysporiadal sa so všetkými námietkami žalobkyne v súvislosti s absenciou obligatórných náležitostí zmluvy o úvere podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Odvolací súd sa nestotožnil ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý ako nedôvodnú zamietol žalobu žalobkyne i v časti týkajúcej sa určenia (ne)platnosti uzavretej rozhodcovskej zmluvy. V tejto súvislosti vyslovil názor, že žalobkyňa sa podanou žalobou (v otázke určenia neplatnosti rozhodcovskej zmluvy) domáha určenia právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP. Pri tomto type žaloby je potrebné, aby prípustnosť jej podania vyplývala z osobitného predpisu. Nakoľko v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor, aplikujú sa naň ustanovenia § 290 až 300 CSP, vrátane ustanovenia § 298 ods. 1 a 2 CSP, ktoré jasným spôsobom definuje možnosť súdu aj bez návrhu určiť zmluvnú podmienku za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Uvedené zákonné ustanovenie tak v danom prípade samo o sebe zakladá prípustnosť žaloby podľa § 137 písm. d) CSP. Pokiaľ išlo o rozhodcovskú zmluvu, krajský súd uviedol, že táto sa javí v celosti ako neprijateľná, spôsobujúca značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98, C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

12. Súd nariadil pojednávanie na deň 20.05.2021, na ktoré sa strany sporu nedostavili. Žalovaný sa z účasti na pojednávaní ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 17.05.2021 s tým, že sa v plnom rozsahu pridržiava predošlých podaní. Súd v zápisnici o pojednávaní nesprávne uviedol, že žalovaný neúčast' na pojednávaní neospravedlnil.

13. Okresný súd vykonal dokazovanie v zmysle ustanovení CSP, pričom zistil skutkový stav nasledovne:

14. Sporové strany uzavreli dňa 20.05.2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Predmetom tejto zmluvy bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru 1.000,-eur, ktoré mal spotrebiteľ vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavovalo sumu 968,- eur, t.j. bol povinný zaplatiť celkovú čiastku vo výške 1.968,- eur. Odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov dosiahla sumu 280,- eur, čo predstavovalo RPMN vo výške 28 %, ktorá sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ vzal na vedomie. Úrok dosiahol výšku 68,80 % ročne z poskytnutého úveru, až do jeho úplného uhradenia, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavovalo sumu 688,- eur. Spotrebiteľ sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku vo výške 1.968,- eur, ak nebolo dohodnuté inak, do 20.05.2016 na účet veriteľa. Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane dňa 20.05.2016.

15. V ten istý deň, ako došlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zmluvné strany uzavreli Dohodu o plnení v splátkach k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX a Splátkový kalendár k zmluve č. XXXXXXXXXX. Zmluvné strany sa dohodli na zmene zmluvy o úvere tak, že spotrebiteľ sa zaviazal uhradiť celkovú čiastku 1.968,- eur v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 164,- eur, vždy k 15 kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 15.06.2015. Spotrebiteľ zobral na vedomie, že výška RPMN sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 304,10 %. Z obsahu dohody tiež vyplýva, že neuhradením ktorejkoľvek dohodnutej splátky riadne a včas po dobu dlhšiu ako 4 mesiace tento Dodatok zaniká od počiatku.

16. Zo splátkového kalendára dojednaného v deň uzavretia zmluvy o úvere vyplýva, že v prípade, že dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok, stáva sa dlh splatný celý.

17. Nakoniec zmluvné strany opäť v rovnaký deň, ako uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, t.j. 20.05.2015, uzavreli i rozhodcovskú zmluvu na osobitnom liste papiera.

18. Je nepochybné, že právny vzťah sporových strán má spotrebiteľský charakter, pri uzatváraní zmluvy zo dňa 20.05.2015 konal žalovaný v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zatiaľ čo žalobkyňa nevstúpila do právneho vzťahu v kontexte svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods.1,3,4 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy). Rovnako možno konštatovať, že zmluva zo dňa 20.05.2015 založila medzi sporovými stranami vzťah zo spotrebiteľského úveru v zmysle definície formulovanej v § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom k 20.05.2015.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak:

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

20. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov, 18aa)
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

21. Z ustanovenia § 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že ročnou percentuálnou mierou nákladov sa rozumie celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

22. Podľa § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

24. Podľa § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

25. V danom prípade podľa názoru súdu prvej inštancie zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosti (pokiaľ ide o náležitosti, ktorých absenciu zákon č. 129/2010 Z.z. sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru) uvedené v § 9 ods. 2 písm. c), f), i), j), k) zákona č. 129/2010 Z.z., resp. pokiaľ ide o RPMN obsahovala nesprávny údaj.

26. V posudzovanej veci priamo spotrebiteľská zmluva neobsahovala adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Ďalej spotrebiteľská zmluva v kontexte obsahu dohody o plnení v splátkach a splátkového kalendára neobsahovala riadne a určito uvedený údaj o splatnosti úveru. V prípade, ak by žalobkyňa neuhradila niektoré splátky, podľa dohody o plnení v splátkach mala takáto dohoda zaniknúť od počiatku. Súd vzhľadom na formulárový charakter tak zmluvy o úvere, ako aj dohody o plnení v splátkach má odôvodnené pochybnosti, že žalobkyňa bola na túto skutočnosť upozornená a teda, že si bola vedomá, že dohoda v takom prípade zaniká a žalobkyňa je povinná úver zaplatiť naraz. Splatnosť úveru potom nie je jednoznačná a určitá. Uvedeným spôsobom dojednaní pritom veriteľ obchádza ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce postup veriteľa pri zosplatnení spotrebiteľského úveru (§ 53 ods. 9 a § 565 OZ).

27. Z obsahu úverovej zmluvy uzatvorenej medzi sporovými stranami je zrejmé, že RPMN mala dosiahnuť 28 %. Zároveň tá istá zmluva uvádza ročnú úrokovú sadzbu vo výške 68,80 %. Je teda zjavné, že kľúčový údaj o nákladoch na úver, RPMN bola uvedená nesprávne, pretože nezahrnula všetky náklady, ktoré mali žalobkyňa zaťažiť. Ak dosiahla ročná úroková sadzba spomínanú výšku, potom údaj o RPMN musel byť minimálne rovnaký, prípadne vyšší. Možno konštatovať, že údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov bol zavádzajúci a mohol tak ovplyvniť ekonomické správanie žalobkyne.

28. Tak ako bolo uvedené vyššie, žalovaný v ten istý deň uzatvoril so žalobkyňou jednak zmluvu o spotrebiteľskom úvere splatnom jednorazovo a súčasne alebo v bezprostrednej časovej nadväznosti, aj dohodu o plnení v splátkach. Dohoda bola nakoncipovaná tak, že rozčlenením pôvodne jednorazového platenia celkovej sumy úveru na časť úveru splatnú skôr a na splácanie sumy úveru rozloženú do pravidelných mesačných splátok sa nemení celková suma úveru, v dôsledku čoho sa spotrebiteľ mohol domnievať, že sa nemení ani výhodnosť úveru. V zmluve o spotrebiteľskom úvere mala RPMN dosiahnuť 28 %, v dohode o splátkach už mala dosiahnuť 304,10 %. Uvedené ale znamená, že pri RPMN 304,10 % je ročná úroková miera 96,79 % p.a. Takáto praktika žalovaného ako veriteľa pri určení RPMN nemôže v žiadnom prípade požívať právnu ochranu. Je nepochybné, že iné podmienky splácania úveru sú pri splatení úveru jednorazovo, keď spotrebiteľ má dostatok času na to, aby aj v posledný deň dohodnutej úhrady zaplatil plnenie naraz, a iné podmienky splácania úveru sú pri postupnom splácaní, keď musí každý mesiac splácať veriteľovi dohodnutú mesačnú splátku. Ak bol zámer veriteľa, aby žalobkyňa splácala úver v splátkach, o ktorej skutočnosti súd nemá vzhľadom na postup žalovaného pri uzatváraní zmluvy o úvere a dohody o plnení v splátkach, žiadne pochybnosti, bol údaj o RPMN uvedený v zmluve vo výške 28 % nesprávny aj z tohto dôvodu. Bol teda uvedený v nižšej výške a teda v neprospech spotrebiteľa.

29. Záverom súd udáva, že celkové navýšenie úveru takmer o 100% pri splácaní úveru do jedného roka vysoko prekračuje úrokové sadzby na finančnom trhu a takáto odplata bola zjavne v rozpore s § 53 ods. 6 OZ.

30. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 07.06.2016, ktorým bola žalovanému okrem iného uložená povinnosť zdržať sa používania nekalej obchodnej praxe spočívajúcej v tom, že so spotrebiteľom je súčasne alebo v bezprostrednej časovej následnosti uzatváraná zmluva o spotrebiteľskom úvere splatnom jednorazovo a dohoda o splátkach toho istého úveru.

31. Na základe uvedeného z dôvodu absencie náležitosti v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 9 ods. 2 písm. c), f), i), j), k) zákona č. 129/2010 Z.z. sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

32. Súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že žalovanému nemohol vzhľadom na znenie ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. vzniknúť zákonný nárok na zaplatenie akýchkoľvek úrokov alebo poplatkov v súvislosti s uzatvorenou zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Prijatím takéhoto plnenia bez právneho dôvodu vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie. V zmysle § 451 ods. 1 OZ ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Žalovaný mal pri danom právnom závere o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru nárok len na zaplatenie čistej istiny úveru, to znamená len istiny vo výške 1.000,- eur.

33. Pri zisťovaní rozsahu bezdôvodného obohatenia súd vychádzal zo žaloby a priložených listinných dôkazov. Bolo preukázané, že žalovaný na základe predmetnej spotrebiteľskej zmluvy vyplatil žalobkyni sumu vo výške 1.000,- eur. Rovnako bolo preukázané (resp. to bolo nesporné), že žalobkyňa splatila žalovanému sumu 1.086,95 eur. Vychádzajúc z právneho záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetnej spotrebiteľskej zmluvy žalobkyňa preplatila žalovanému sumu 86,95 eur. Táto suma tak predstavuje rozsah bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, t.j. majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, ktorý je žalovaný povinný podľa § 451 OZ žalobkyni vydať.

34. Žalobkyni vznikol aj nárok na úroky z omeškania z uplatnenej sumy. O úrokoch z omeškania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Počiatok omeškania stanovil súd odo dňa doručenia návrhu na zmenu žaloby súdu, t. j. od 02.11.2017, ktorú skutočnosť žalovaný nerozporoval. Žalobkyni vznikol nárok na úroky z omeškania vo výške určenej podľa základnej sadzby stanovenej NBS k prvému dňu omeškania zvýšenej o 5% bodov, teda 5 %.

35. Pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, táto bola vopred pripravená žalovaným a k jej uzavretiu došlo v ten istý deň, ako bola uzavretá zmluva o úvere a dohoda o plnení v splátkach. Žalovaný i jednostranne určil konkrétny rozhodcovský súd, ktorý bude oprávnený riešiť prípadné spory medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy. Žalobkyňa tak nemala možno ovplyvniť obsah rozhodcovskej zmluvy, napr. dosiahnuť zmenu určeného rozhodcovského súdu. Možno prisvedčiť žalovanému, že zákon nevylučuje možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní aj v spotrebiteľských veciach. Avšak, ak má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom ako prejav zmluvnej autonómie, a teda ako individuálne dojednaná, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje predovšetkým informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená, pričom z okolností uzatvárania zmluvy o úvere, dohody o plnení v splátkach a rozhodcovskej zmluvy vyplýva, že k tomu nedošlo. Praxou žalovaného je predkladať spotrebiteľom rozhodcovskú zmluvu v čase, kedy spotrebiteľ v očakávaní poskytnutia úveru nadobudne dojem o nevyhnutnosti uzatvorenia aj rozhodcovskej zmluvy. Spotrebiteľovi, ktorý prišiel za žalovaným s cieľom uzatvoriť zmluvu o úvere, a ktorý často ani nemá žiadnu vedomosť o rozhodcovských súdoch, je predložená rozhodcovská zmluva (súd má pritom pochybnosti o tom, že by spotrebiteľ bez prispenia dodávateľa sám iniciatívne požadoval uzavretie rozhodcovskej zmluvy), v dôsledku čoho je spotrebiteľ nútený spraviť v neprímerane krátkom čase kvalifikované rozhodnutie o tom, ktorý orgán bude v budúcnosti v prípade vzniku sporu kompetentný o tomto spore rozhodnúť. Časová a finančná tieseň spotrebiteľa spolu s predložením rozhodcovskej zmluvy vedú spravidla k tomu, že spotrebiteľ neraz pristúpi na podmienky, ktoré by za iných okolností neprijal. Predkladanie rozhodcovskej zmluvy vo formulárovej podobe spotrebiteľovi za stavu, keď nepozná pravidlá arbitráže (podstatu rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenuje dostatočnú pozornosť predloženému formuláru, sa javí ako zneužívanie údajného individuálneho dojednania. Žalovaný tvrdenie, že v prípade žalobkyne nešlo o prvú zmluvu uzatváranú s ním, nielenže nepreukázal, ale predmetné by v danej veci nebolo ani relevantné. Vzhľadom na uvedené súd, vychádzajúc aj z právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v uznesení č.k. 6CoCsp/27/2020-133 zo dňa 30.10.2020, nepovažoval rozhodcovskú zmluvu za individuálne dojednanú, ktorá skutočnosť nevyhnutne vedie k záveru o jej neprijateľnosti a teda neplatnosti.

36. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP, pričom vychádzal z plného úspechu žalobkyne v spore. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Žilina. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.